

(Folytatás az 1. oldalról.)

vagy egyet nem érteni vele, mindenestre rendkívül őszinte ember volt" — vélte az államfő. — „Szaharovnak a peresztrojkában megvolt a maga küldetése, amelyet mi mindnyájan megértünk. Önálló gondolatokkal, meggyőződéssel rendelkező ember volt, aki nyíltan és közvetlenül adott hangot véleményének. Ezt tiszteltem benne. Ami azonban nem jelent azt, hogy mindenben egyetérttünk, bár sok dologban osztottam az álláspontját." Arra a kérdésre, vajon jelen lesz-e

a temetésen, Gorbacsov azt válaszolta: a kongresszus részt vesz, és én a kongresszus egyik tagja vagyok. Jegor Ligacsov, a pb-konf. zervatívként számoltartott tagja is azt hangsúlyozta, hogy őszinteségeért és nyíltságaért tisztelte Andrej Szaharovot. (Az elhunyt tudós sokszor nyilatkozott úgy, hogy Ligacsov veszélyezteti a reformfolyamatot.)

Margaret Thatcher brit miniszterelnök szerint Szaharov „fantasztikus bátorsággal és felelősen eredetű gondolkodásmóddal” rendelkezett.

Figyelmeztető sztrájk

December 20-án, reggel 5 és 6 óra között egyórás figyelmeztető sztrájkot tartanak a mozdonyvezetők — kijelentette be pénteken a mozdonyvezetők országos tagozata a vasutasok szakszervezetének székházában.

Elmondták: a munkabeszüntetés oka a vasutasoknak a más ipari ágazatokban dolgozók átlagához viszonyított, meglehetősen alacsony bére. A mozdonyve-

zetők bérköveteléseik mellett egyéb foglalkoztatási problémáik megoldását is sürgetik, így például el kérték a havi kötelező túlórák megszüntetését.

A meghirdetett egyórás sztrájk nem a lakossági szolgáltatás ellen irányul, mindössze, ily módon szeretnék felhívni a kormány figyelmét a már öt éve húzódó, és ma is megoldatlan bérendezésre.

A tulajdonváltásról a szakszervezet

Pénteken sajtótájékoztatóval fejeződött be az a két-napos tanácskozás, amelyet a SZOT szervezett a tulajdonviszonyok átalakításáról. A konferencia résztvevői — közöttük a gazdasági és a pénzügyi élet több neves szakembere — arra a megállapításra jutottak, hogy az állami tulajdon átalakítása társadalmi ellenőrzés nélkül, tudatos program hiányában, szűk csoportérdekkel, általánosan zajlik, miáltal a nemzeti vagyon jóval valószínűsége alatt adódik el a hazai és külföldi tulajdonosoknak. Ugyanakkor a tulajdonviszonyoknak ez a fajta átalakítása nem viszközelebb a piacgazdasághoz, mert azzal, ahogy a vállalatok egymást felvásárolják, a vagyoni és személyi összefonódás újszerű formája alakul ki a gazdálkodó szervezetek között, tovább erősítve a monopolhelyzeteket. Emellett az at-

alakulások során a munkavállalók érdekképviseleti jogai is csökkennek.

A tanácskozással megfogalmazott szakemberek a megerősítették: Magyarországon a jelenleg hatályos jogszabályok a nyugati országok gyakorlatával szemben nem hogy ösztönöznek, hanem inkább korlátozzák a munkavállalók tulajdonszerzési lehetőségeit. A külföldi szakértők szerint is lehetővé kellene tenni, hogy a gazdasági áldozatokért cserébe a munkavállalók is részesülhessenek a kibontakozás hasznából, meghozza úgy, hogy legalább egy részét birtokolják a gyártandó vagyonnak. A nyugati országok gyakorlatában megszokott dolog, hogy az állam a reprivatizálások során különféle adó- és hitelkedvezményekkel tulajdonszerzésre ösztönzi az érintett vállalatok dolgozóit.

Genscher a német egységről

„Ami Európát megosztja, az választja el egymástól a németeket is, ami összeköti Európát, az egyesíti majd a németeket is. Mi egy nemzet vagyunk, és az is maradunk. Nincs kapitalista és nincs szocialista német nemzet, hanem csak egy német nemzet” — hangoztatta a berlini Der Morgen című lapnak adott terjedelmes nyilatkozatában a nyugat-német külügyminiszter.

Hans-Dietrich Genscher, akinek Szabaddemokrata Pártja (FDP) az utóbbi hetekben egyre szorosabbra fűzi kapcsolatait az NDK-beli liberális-demokrata párttal (LDPD), az LDPD központi lapjának nyilatkozva kifejtette: az NDK-ban élő németek negyven éven át viselték a történelem súlyos terheit. Most azonban érvényt szereznek demokratikus szabadságjogaiknak,

és ezt nagy felelősségtudattal és józansággal teszik.

Az NDK-ban élő németek lehetőséget kapnak a választásra: szocialista vagy piacgazdasági rendszert akarnak-e? Bárhogyan is döntsének, mi tiszteletben fogjuk tartani választásukat. Az NDK-ban élő németeknek szükségük van a segítségünkre, de nem szorulnak korrepetálásra” — jelentette ki a bonni külügyminiszter.

Kohl kancellár küszöbönálló drezdai tárgyalásaitól Genscher „konkrét lépéseket” remél, amelyek nyomán az emberek számára közvetlenül is érzékelhetően elmélyül az NDK és az NSZK közötti együttműködés. Ő maga arra számít, hogy februárban egy ottawai tanácskozáson alkalmas lesz találkozni és tárgyalni berlini kolégájával, Oskar Fischerrel.

Védőlánc Temesvárott

Temesvárott mintegy 200 főből álló élőlánc veszi körül, és védő Tökés László lakását. Szemtanúként származó értesülés szerint péntek déli fél egyig nem került sor a lelkes kilakol-

tatására. Mint emlékeztet, egy temesvári bíróság november 28-án arra kötelezte Tökés Lászlót, hogy hagyja el gyülekezetét, templomát és városát.

Mérnöki Kamara — Csongrádban is

Megalakult a Mérnöki Kamara Csongrád megyei csoportja. Az érdekvédelmi szervezet regionális alapító összejövetelén Szegeden nagy érdeklődés kísérte a vázolt programot, a szabályzatot és a kamara tevékenységéről szóló tájékoztatót. Az előkészítő bizottság szervezőmunkáját dícséri és az érintettek önbizalmát jelzi, hogy a Csongrád megyei csoport az országban eddig létrejött

közül a legnagyobb létszámmal: 232 alapító taggal indult. Az ülésen 9 tagú vezetőséget választottak. A megyei csoport elnöke Kőrönczi Ernő építőmérnök, elnökhelyettese pedig Nyári Ferenc építésmérnök lett. A kamarai csoport munkabizottságaiban elsőként a mérnöki munka etikai kódexének összeállításával és vita-előkészítésével foglalkoznak.

Ötszáz kiló szinarany

Szegedi ékszer tengeren túlra

Somogyi Károlyné felvétele

Ekszergyártó vegyes vállalatot alapított Grácia nével tegnap a Szegedi Ekszerez és Könnyűfém Kiszövőkezet Szegeden, a TRANS-COOP Kft. dorozsmai vámszabadterületén. A 360 ezer márkás alapítókéből a szegediek 51, a triezsi NEVAR és a bécsi H. und H. 24,5—24,5 százalékkal részesednek. Az alapítók teljes egészében gépi apport, illetve készpénz, a 10 millió forintos üzemépület a kiszövőkezet saját beruházása, amelyet a Grácia bérrel.

A szükséges technológiai fejlesztéseket a szegediek nem tudták önréből megoldani, vegyes vállalat alapítási törekvéseik eddig a bizonytalan gazdasági környezet miatt futottak zátonyra. A TRANS-COOP-tól bérlet vámszabadterülettel felgyorsultak a tárgyalások, az olasz, és az osztrák cég így már biztositottak látta a befektetést. A tényéri külföld eddig kereskedelmi szolgáltatásokat nyújtott (váltásbolti lerakat stb.), ipari hasznosítása csak most kezdődött, Villanyborotvát, számitógépet sokhelyütt szerelnek össze, de az arany egészen más.

A Grácia nem saját alapanyagból dolgozik, bérmentet végez megrendelőinek. Az alapítók is ilyen minőségben dolgoztak a vegyes vállalatnál, igaz, nekik önköltséghez közeli áron számolnának majd. Az arany és

ezüst ékszerek, láncok gyártására alkalmas olasz gépek a szakma európai színvonalú berendezései. A tagas, világos üzemcsarnokba elhelyezett masinák kezeléséhez 5-6 ember elegendő. Ők elmondhatják magukról, hogy minden nap külföldre mennek dolgozni.

Az olaszok és az osztrákok devizával fizetnek a bérmentetért, a szegediek ezt kikérhették. A gépi munkákat a Grácia, a készit a kiszövőkezet végzi, az ellenérték év végére kiegyenlítődik. Így az országnak nem kerül kemény valutába az itt előállított arany ékszer, ami egyébként a magyarországi forgalmazásnak is feltétele volt.

A képződő nyereséget az alapítók további fejlesztésekbe kívánják fektetni, s ha a bolt igazán beindul, nagyobb alapítók-emelésre is sor kerül. Munkával egyelőre nem lesz gondja a januárban induló kisüzemnek, az alapítókön túl is jelentkeztek megrendelők. Egy amerikai cég megfelelő minőség és ár-ajánlat esetén 500 kiló szinarany feldolgozására adna megbízást a Gráciának.

Ennyi arannyal elsődleges a biztonság. A 60 centiméteres vészbeton falaknak és a hazai gyártású vagyonvédelmi berendezésnek egy Szegeden alakuló biztonsági társaság is besegít majd.

Kovács András

Chikán Ágnes

Magyarként Bajorországban

4. Menyecskek Kecskemétről, Erdélyből

A hét végeket úgy vártam, mint egy szabadságos kiskatonát a kimenőt. Ilyenkor „börtönéből szabadulni, sas lelkem” nem győzött jóllakni a bajor földön burjánzó, természet és ember alkotta szépségekkel, a múlt példásan megmentett gazdagságával. A nyári turistainvázió idején a csendesebb északi útirányt választottuk inkább, így jutottunk el Rothenburgba is.

Ez a háború kímélet, középkori kis város eredeti bájával megbabonázza a civilizáció minden szörnyűségével megvert látogatót. A német középkori városok gyöngyszeme ez, ahol páratlan módon sikerült megőrizni a több mint 500 éves várost, a gótikus St. Jakobs-templommal, az 1466-ban festett szárnyas oltárával, gyönyörű ólomüveg ablakokkal, s ma is végig lehet sétálni a települést körbeölelő várfalon. Főntől megannyi, mesebeli mézskalács házra, díszes városkapukra, bástyákra és girbegörbe, macskaköves utcákra látni. Odalenn, a turistáktól hangos forgatagban mintha álomból ébredne az ember: hogy, hogy nem, bőségnys, fókócs csedlány lép ki a pékség csilingelő ajtaján, s mit keres itt ez a sok pófogó, bűzös masina a lovas kocsi, hintók helyén? Diszlet lenne az egész? Nem, mert a szökőkutakból ma is ivóvíz csordog, s ma is piros muskátlival díszítik őket, mint hajdanán. Isten áldása lehet Rothenburgon, mert nemcsak az e századi világegyet, elte túl, hanem számos korábbi veszedelmet is. A legenda szerint 1631-ben történt, hogy ellenség támadta meg a városkát. Vezetük kiadta a parancsot: „Lerombolni, földig!” Aztán mégis gondolt egyet: „Ha akad valaki, aki egy szuszra kiírja a bört egy háromlites kancsóból!” — mondta — „megkegyelmezek a városnak.” Az öreg polgármester — mert az idő tájt még voltak városokért minden áldozatra kész polgármesterek — vállalkozott a nagy tetterre. Így menekültek meg valamennyien, s búbajos házaik is épen maradtak. A nép — azóta is — minden évben fesztivállal, tánccal, vigassággal emlékezik meg eme nagy tetterről, és az utódok is szívesen markolják meg a korszót, noha nem mindig emlékeznek meg a város nagyívó megmentőjéről.

Mit tagadjam, hűvös, nyirkos este lévén, nekem is jólesett volna egy kis lélekmelegítő. A főtéren, a városházával átellenben rátaláltunk a híres vendégfogadóra,

amely mindenféle hírességeknek adott otthont az évszázadok során. A most hangulatos, olasz étteremben széles mosolyú, közvetlen, fekete fiatalember fogadott bennünket. A rendelés mellé följegyezte nemzetiségünket is, és sejtelmes mosollyal távozott. Kisvártatva föltűnt ismét egy alacsony, kis emberrel, aki a távoli sarokból alaposan megmustrált bennünket, majd érdemesnek tartván az ismeretségre, óriási léptekkel, kinyújtott karral közelített felénk.

— Grüss Gott! Sind Sie wirklich aus Ungarn? — kérdezte, aztán bemutatkozott mint az étterem tulajdonosa. Letelepedett mellénk, majd míg a vacsora elkészült, kecskeméti palinka mellett mesélni kezdett. Arról, hogy a jövő hónapban asszonyt áll a házhoz — a harmadik. Megpedig egyenesen Kecskemétről. Matematikatanárnő a menyasszony, aki eleinte nem akarta beadni a derekát: megelégedett a gyakori látogatásokkal, az ajándékokkal, az aranyhomokbeli vacsorákkal. Most csak részánia magát a házasságra. Hogy csinos-e a menyecske?

— Olyan mint én — hangzott a válasz. — Meg aztán nem is olyan fiatal már.

— Segédkezik majd az üzleti munkában? — érdeklődtem.

— Hallani sem akar róla. Még ide be se tette a lábát — mutatott körbe a láthatóan műemlékvédelmi szempontok szerint fölújított, igényes belsőépítészeti munkákkal árukkodó étteremben. — Persze, itt dolgoznia sem kell. Mellettem az egy napi zsebpénze is több lesz, mint amennyit maguknál egy hónapon át tanította a gyerekeket. Amikor ott jártam, megelődtem is: még éjszaka is javították a dolgozatokat... Azért a pénzért!

— De hát mivel tölti majd itt a napjait? — kérdeztem, máris aggódva szegény, munkához szoktatott honfitársnóm miatt.

— Most vettem egy újabb, szép házat, gyönyörű környezetben. Egyelőre üres, rá vár, hogy berendezze. Aztán itt élnek a szüleim, testvéreim, az egész rokonság. Elszórakoztathatják egymást. És ha mégis unatkozik, matematikatanárként kamatoztathatja az üzleti adminisztrációjában is. Ott van munka elég!

— Most van segítsége?

— Az anyagi ügyeket, adóelszámolást mind magam végzem. Most, hogy megnyitottam itt, a közelben a második vendéglőmet is, egy pizzasütőt, meg se merem mondani, mennyi adót fizetek. Azt hiszem, első vagyok a környéken a listán az egymillióval. Óriási a turistaforgalom errefele. Ha szép az idő, le sem tudom ültetni az embereket.

— Nemcsak a környezet vonzza a vendégeket — gondolom. Figyelem a kellemes modorú, kis fekete olaszt; a

maga természetességével, szinte barátnak kijáró kedvességgel fogad minden újonnan érkezőt. Az összefagyott, piros orru család is szemlátomást fölengedett a meleg fogadtatástól, kecskeméti barack nélkül is.

— En megválogatom az embereimet. Higgye el, az üzleti életben ez fel siker. Nem dolgozom sokkal, de ok tisztelességek, szorgalmasak, kellemes gyerekek. Ez a fiú is öt éve jött Itáliából. Nem bánta meg.

Későre jár, búcsúzunk. Lehörpintjük az utolsó kortyot a magyarok és az olaszok egészségére, s elindulunk, hogy nyugovóra térjünk egy sok száz évet elt házikóban. Szüette padlásszobánkba azonban későli látogatók érkeznek. Szállásadónk, a nyolcvanhat éves néni, neszesésünkre előcsoszogott a sötétből, és ránknyitott. Magányos napjait az szinesíti egyedül, ha vendég áll a házhoz: ilyenkor aztán kérdései keresztűzével ostromolja az idegeneket. Amikor meg megtudta, hogy magyarok vagyunk, mesélő kedvén egész áradatát zúdította ránk. Elmondta, hogy férje erdélyi magyar volt, aki meg is tanította nyelvünket neki. Vagy ötven éve még beszélt is valamit — vallotta, ma már azonban csak néhány szóra emlékszik.

— Na, Wie sagt man? Jó estét. Jó napot. Isten eltesse, tarhonya — mondta megható igyekezettel, nagy gondattal keresgélve a régi, megrozsásodott szóemlékek között. És nagyot kacagott. Mint tehetné az a fél évszázaddal ezelőtti fiatalasszony a magyar rokonok között. Mesélt háborúról, férje fogságáról, korai haláláról, s a fiatalon osztályrészül jutott, szomorú, hosszú özvegyeségről. Amint körbejártam szemem a viselt szőnyegpadlón, a kopott bútorokon, csaknem elfogott a szálalom. De aztán valami láthatatlan erő megálljt parancsolt. Családom agyondolgozott, stresszek elnyűtte, örömtelen nótáigjaira gondoltam, akik között alig akadt, aki megélt volna a hetvenedik életét. Aztán a többi, fiatalon elháradt, szintén korán; ám bekezdőben megözvegyült magyar asszony jutott az eszembe. A sajnálat érzése akkor magint csak irigységgel vegyes csodálattal csapott át: itt van az a vidám, tetterős kis öregasszony, aki csaknem kilenc évtizeddel a hátán, még ma is teljes emberként van benne az életben. Igaz, hogy nem ragyog különösebben a háza, a tisztaságtól, de azért mindig akad lakója. Igaz, hogy nem díszes kirakatban, csak szegény ablakában, de megmutat az arrajáróknak egy darabka Erdélyt, onnan hozott tudománya bizonyítékait: a magyaros motívumú himzéseket. És boldogan dicsekszik: mindig akad érdeklődő. Mind megannyi új arc, új beszélgetőpartner, akik meg pénzt is hoznak a konyhára. Csoda-e hát, ha ez a rothenburgi idős asszony napnyugtával még mindig várja a holnapot?

(Folytatjuk.)